

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Ο Ελευθέριος Μαντζίκας γεννήθηκε το έτος 1917 στο χωριό Λιγοψά του νομού Ιωαννίνων. Σε ηλικία δύο ετών χάνει τη μητέρα του, η οποία πέθανε σε ηλικία μόλις εικοσιενός ετών, αφήνοντας τα δυο παιδιά της, την Αναστασία και το Λευτέρη ορφανά.

Όταν τελειώσει την Πέμπτη τάξη του δημοτικού, ο πατέρας του τον πήρε μαζί του στην Αθήνα όπου συνέχισε το σχολείο. Όπως δήλωσε ο ίδιος πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια. Το πρωί δούλευε σε διάφορες δουλειές του ποδαριού και το βράδυ πήγαινε σε νυχτερινό σχολείο όπου αποφοίτησε και συνέχισε τις σπουδές του στη νυκτερινή Εμπορική Ιδιωτική Σχολή «Φοίνιξ».

Τον Οκτώβριο του 1938 άρχισε η στρατιωτική του θητεία. Μετά ήρθε ο πόλεμος. Το '41 κληρωτός βρέθηκε στη πρώτη γραμμή στην Κλεισούρα όπου υπηρέτησε την πατρίδα του μέχρι τον Απρίλιο του '41. Η δύσκολη αυτή εμπειρία και η σκληρή πραγματικότητα του έμαθε να είναι εγκρατής, αυτάρκης και να εμπιστεύεται μόνο τις δικές του δυνάμεις.

Με το τέλος του πολέμου έμεινε για λίγο στη Λιγοψά και μετά ταξίδεψε στην Αθήνα, όπου αρραβωνιάστηκε με τη Μαρίνα Ντίσκου, θυγατέρα αρτοποιού από τη Λιγοψά, την οποία και παντρεύτηκε στις 30 Σεπτεμβρίου του 1941. Τέκνα τους είναι η Βασιλική, σύζυγος του με ναυτιλιακές εργασίες ασχολούμενου Δημ. Παντζόπουλου και η Ειρήνη, σύζυγος του Βιομηχάνου μπαχαρικών Αθαν. Γιώτη. Έχει δε αποκτήσει τέσσερα εγγόνια, δύο από τη θυγατέρα του Βασιλική, το Ματθαίο και Λευτέρη Παντζόπουλο και δύο από την κόρη του Ειρήνη, το Χρήστο και τη Μαρίνα Γιώτη.

Η επιχειρηματική του δραστηριότητα αρχίζει μετά τον πόλεμο. Ο Λ. Μαντζίκας υπήρξε οραματιστής αλλά και ρεαλιστής και προχώρησε στο δρόμο της δημιουργίας εδραιώνοντας το παρόν και οικοδομώντας το μέλλον. Το Μάρτιο του 1945 συνεταιρίζεται με τον Εμμανουήλ Παπαναστασίου δημιουργώντας τη βιοτεχνία ζυμαρικών «Ρεκόρ» στην Αθήνα. Λίγα χρόνια αργότερα, τον Οκτώβριο του 1953, η «Ρεκόρ» συγχωνεύεται με τη βιοτεχνία ζυμαρικών «Θρίαμβος» της οικογενείας Θεοδωράκη και από κοινού οι τρεις επιχειρηματίες αποκτούν τη βιομηχανία Παπαχρυσάνθου Α.Ε. στην Πάτρα. Αμέσως μετά, και οι τέσσερις επιχειρηματίες δαπανώντας 10.000 δρχ της εποχής εκείνης, εξαγοράζουν τη βιομηχανία ζυμαρικών «ΜΙΣΚΟ». Η «απογείωση» της εταιρείας δεν αργεί να έλθει και συγχρόνως η αναγνώριση της από την υπόλοιπη αγορά, ώστε δικαιολογημένα να θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες ζυμαρικών της Ευρώπης.

Ο Ε. Μαντζίκας, το ορφανό παιδί από τη Λιγοψιά της Ηπείρου γίνεται ένα μεγάλο όνομα στους οικονομικούς κύκλους της πατρίδας μας. Με φαντασία, διορατικότητα και ευρωπαϊκή διάθεση προχώρησε δυνατά. Υπήρξε πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Βιομηχάνων Ζυμαρικών για τριάντα δύο συνεχή χρόνια (1961-1993) και πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Βιομηχάνων Ζυμαρικών των δώδεκα χωρών της Ε.Ο.Κ. (UNAFPA) (1984-1985 και 1990-1991). Ενδυνάμωσε τον κλάδο και προώθησε το εμπόριο ζυμαρικών, φτάνοντάς το σε υψηλά επίπεδα. Ακόμη υπήρξε μέλος του Γενικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγών, του Συνδέσμου Ανώνυμων Εταιρειών και ΕΠΕ και του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων.

Ο Ε. Μαντζίκας ανέβηκε ψηλά. Μόνο που πάντα γύριζε και κοιτάζε πίσω. Τα μάτια του δεν τα θάμπωσε η απόσταση. Κοίταζε και έβλεπε τη μέρα που στο λιμάνι της Πρέβεζας, όταν ξεκινούσε για το μεγάλο ταξίδι της Αθήνας, έβγαλε τα χοντροκομμένα τσαρούχια για να φορέσει τα πρώτα του φτωχικά πέδιλα.

Κοίταζε κι έβλεπε με τα μάτια της καρδιάς το φτωχό χωριό του και τους συγχωριανούς του κι ένιωθε τις ανάγκες τους. Η αγάπη για τον τόπο του, που ξεχειλίζει, έγινε έμπρακτη, έγινε έργο και προσφορά. Στις 28 Φεβρουάριου 2008 ο «Μέγας Ηπειρώτης Ευεργέτης» πέθανε σε ηλικία 91 χρόνων, ένας άνθρωπος σιωπηλός και διακριτικός στις πράξεις του, που βοηθούσε τον κόσμο χωρίς τυμπανοκρουσίες.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ

Στήριξε, αρχικά, την ιδιαίτερη πατρίδα του, τη Λιγοψιά, η οποία τον ανακήρυξε ευεργέτη της. Η οικονομική του βοήθεια μεταφράστηκε σε ανακαινίσεις εκκλησιών, τοιμεντοστρώσεις, διαμορφώσεις πλατειών και δρόμων, ενισχύσεις φτωχών και αριστούχων μαθητών, σχολικά συσσίτια, οικοδόμηση γραφείων της κοινότητας και πολλά άλλα που είναι δύσκολο να αναφερθούν στα πλαίσια αυτής της μικρής μαθητικής εργασίας.

Η προσφορά του όμως δεν έμεινε μόνο στον τόπο που τον γέννησε. Συμμετείχε ενισχύοντας οικονομικά την οικοδόμηση αίθουσας διδασκαλίας στη Στέγη Προβληματικών Παιδιών Ηπείρου στη Ζίτσα. Έκανε δωρεές στο Πνευματικό Κέντρο «Τσακάλωφ» των Ιωαννίνων, στο Λύκειο Ελληνίδων, στη Εταιρία Ηπειρωτικών Μελετών, στο Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, στο Σύλλογο Πολυτέκνων Γονέων, στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, δωρεές που στοίχισαν δεκάδες εκατομμύρια δραχμές.

Την προσφορά του όμως γνώρισε και ο Ερυθρός Σταυρός, το Πατριαρχείο, ο νομός Ηλείας, το Άγιο Όρος, η Ρουμανία, η Αιθιοπία.

Στην προσφορά του θα πρέπει να αναφέρουμε την δεκαπεντάχρονη θητεία του ως προέδρου της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος την οποία συνέδραμε ώστε να αποκτήσει, μαζί με όλες τις Ηπειρωτικές αδελφότητες της Αττικής, ιδιόκτητα γραφεία. Για τη στήριξη και τις υπηρεσίες που της προσέφερε, το Διοικητικό της Συμβούλιο σε ένδειξη ευγνωμοσύνης τον ανακήρυξε «Μεγάλο Ευεργέτη».

Οι πράξεις ευεργεσίας και αγάπης προς το συνάνθρωπο δε λείπουν βέβαια από καμιά εποχή, όμως το παράδειγμα ανθρώπων όπως ο Ε. Μαντζίκας αποτελεί πρότυπο ήθους. Ειδικά σήμερα, περισσότερο ίσως από ποτέ, στην εποχή της κρίσης των αξιών, οι πράξεις τέτοιων ανθρώπων είναι ωραίο να αποτελούν σημείο αναφοράς για όλους και ιδιαίτερα για μας του νέους.

Πηγές: Βασιλη Κραψίτη, «Ο Λευτέρης Χρ. Μαντζίκας, Μέγας Ηπειρώτης Ευεργέτης», Αθήνα 1993.

Περιοδικό «Η Ζίτσα». Τεύχος Ιουλίου-Αυγούστου 1995, άρθρο της κας Πλάτωνα Β.

Διαδικτυακή βιβλιογραφία σχετική με τον Ε. Μαντζίκια.